

infrastruktury transportowej w województwie lubuskim. Zwiększy mobilności mieszkańców, spowoduje także wzrost napływu kapitału decydującego o możliwościach rozwojowych regionu, a także pozytywnie wpłynie na bezpieczeństwo użytkowników dróg.

Okres realizacji projektu: II kw. 2015 – IV.2018

Wartość dofinansowania projektu w ramach ZIT: 6 500 000 EUR

Projekt wynika z opracowywanego Programu Rozwoju Transportu Województwa Lubuskiego, którego przyjęcie przez Zarząd Województwa Lubuskiego planowane jest na IV kwartał 2015r.

Program Rozwoju Transportu Województwa Lubuskiego będzie spełniał wymogi warunkowości ex-ante dla Celu Tematycznego 7 *Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej*, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020.

2. Centrum Edukacji Zawodowej przy ulicy Warszawskiej w Gorzowie Wlkp., w ramach Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu.

Celem projektu jest utworzenie Centrum Edukacji Zawodowej, pełniącego funkcję oświatową oraz kompleksowa rewitalizacja obiektów byłego Zespołu Szpitalnego przy ul. Warszawskiej w Gorzowie Wlkp., a konkretnie ich adaptacja, remont, a także budowa nowych obiektów na terenie poszpitalnym.

Miasto Gorzów Wlkp. podejmuje działania mające na celu przygotowanie bazy, która zabezpieczy proces edukacji zawodowej. Służyć temu będzie konsolidacja wyposażenia i sprzętu technologicznego w jednym ośrodku z możliwością udostępnienia go uczniom innych szkół. Taka organizacja bazy sprzętowej w jednym miejscu pozwala na znaczne obniżenie kosztów oraz na realizację treści programowych kształcenia praktycznego, wchodzących w skład programów dla różnych zawodów realizowanych w jednej placówce, bez konieczności wyposażenia kilku szkół w taki sam sprzęt.

Utworzenie CEZ przyczyni się do zaspokojenia potrzeby dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy, podniesienia atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Inwestycja pobudzi wzrost jakości i efektywności kształcenia zawodowego młodzieży oraz osób dorosłych i niepełnosprawnych. Zwiększy także integrację systemu nauczania z potrzebami rynku pracy.

Działania w ramach projektu przyczynią się do spójności i kompatybilności oferty dydaktycznej na terenie MOF GW z zapotrzebowaniem najbliższych rynków pracy, przez co zmniejszy się poziom wykluczenia społecznego spowodowanego sytuacją zawodową. Wzmocni się także potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw i ich pracowników.

Okres realizacji projektu: II kw. 2014 – IV.2020

Wartość dofinansowania projektu w ramach ZIT: 7 196 812 EUR.

9. Projekty komplementarne do działań realizowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W POIŚ 2014-2020¹³⁰ realizowane będą działania ukierunkowane na tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych, m.in. poprzez promowanie strategii niskoemisyjnych oraz wynikających z nich działań w obszarze infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego i tzw. zrównoważonej mobilności miejskiej, infrastruktury dystrybucji energii, w tym m.in. tzw. inteligentnych sieci.

9.1. Projekty komplementarne do ZIT, których realizację planuje się z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Tab. 39. Lista projektów podstawowych, komplementarnych do ZIT MOF GW, których realizację planuje się z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w ramach zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020					
Oś priorytetowa	Priorytet inwestycyjny	Tytuł projektu	Beneficjent	Wartość projektu	Okres realizacji
I Oś priorytetowa Zmniejszenie emisyjności gospodarki.	4.v. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.	1. Modernizacja sieci ciepłowniczych polegająca na wymianie sieci kanałowych i napowietrznych na sieci w technologii rur preizolowanych.	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.	14 000 000,00 PLN	2016-2022
		2. Likwidacja wysokoemisyjnych lokalnych źródeł ciepła (kotłowni) wraz z modernizacją sposobu zasilania budynków zaopatrywanych w ciepło z kotłowni lokalnych	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.	4 000 000,00 PLN	2016-2022
	4.vi. Promowanie wykorzystywania	1. Rozbudowa sieci ciepłowniczej na	PGE Górnictwo i	17 000 000,00 PLN	2016-2022

¹³⁰ „Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020”, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, dokument z dnia 16.12.2014r., str. 134.

	wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.	terenie miasta Gorzowa Wlkp.	Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.		
VI Oś priorytetowa Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach.	4.v. promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	1.System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.	Miasto Gorzów Wielkopolski/ Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim Sp. z o.o.	260 720 000 PLN	2016-2021

Tab. 40. Lista projektów rezerwowych, komplementarnych do ZIT MOF GW, których realizację planuje się z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w ramach zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Oś priorytetowa	Priorytet inwestycyjny	Tytuł projektu	Beneficjent	Wartość projektu/ alokacja POiŚ	Okres realizacji
VI Oś priorytetowa Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach.	4.v. promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp. – etap II	Miasto Gorzów Wielkopolski / Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim Sp. z o.o.	52 000 000,00 PLN netto (kwota nie obejmuje niekwalifikowalnego podatku VAT)	2020-2023

9.2. Opis projektów komplementarnych, realizowanych w ramach POiŚ 2014-2020 – lista podstawowa.

Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Priorytet inwestycyjny 4.v. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łączące na zmiany klimatu.

1. „Modernizacja sieci ciepłowniczych polegająca na wymianie sieci kanałowych i napowietrznych na sieci w technologii rur preizolowanych”

Głównym celem projektu jest promowanie strategii niskoemisyjnej poprzez zmniejszenie strat ciepła wynikających z modernizacji sieci ciepłowniczych, polegającej na wymianie, wykazujących duży stopień wyeksploatowania i powodujących duże ubytki ciepła, wysoko- i niskoparametrowych sieci ciepłowniczych kanałowych oraz napowietrznych, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na sieci w technologii rur preizolowanych, zasilających pośrednio i bezpośrednio budynki na terenie Gorzowa Wlkp. Projekt jest kontynuacją trwających od drugiej połowy lat 90-tych XX wieku działań, których głównym celem jest wymiana sieci i ograniczenie strat w ciepło, a dodatkowo zapewnienie bezpiecznej i ciągłej dostawy ciepła do odbiorców.

Orientacyjny całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia wynosi 14 000 000,00 PLN

2. „Likwidacja wysokoemisyjnych lokalnych źródeł ciepła (kotłowni) wraz z modernizacją sposobu zasilania budynków zaopatrywanych w ciepło z kotłowni lokalnych”

Projekt obejmuje część budynków położonych na terenie miasta Gorzowa Wlkp., które obecnie nie są podłączone do systemu ciepłowniczego zasilanego ze źródła produkującego energię w skojarzeniu (kogeneracja), a są zaopatrywane w ciepło z kotłowni lokalnych. W celu eliminacji tych kotłowni, które obecnie emitują wysokie ilości zanieczyszczeń do atmosfery, postanowiono podjąć działania zmierzające do podłączenia budynków zasilanych obecnie w ciepło z kotłowni lokalnych do systemu ciepłowniczego produkującego ciepło z kogeneracji, poprzez wybudowanie ok. 2,3 km sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami. Obecny stan techniczny technologii kotłowni lokalnych (montaż w latach 1993-1998) jak również rozwój technologiczny (budowa nowego bloku gazowo – parowego), wskazuje na konieczność likwidacji wskazanych lokalnych kotłowni. Realizacja projektu poprzez wybudowanie ok. 2,3 km sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami, przyczyni się w pierwszej

kolejności do likwidacji wysokoemisyjnych lokalnych źródeł ciepła (a więc w efekcie ograniczenie emisji zanieczyszczeń) przy jednoczesnym osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej zaopatrzenia w ciepło odbiorców, zwiększenia wykorzystania poziomu produkcji ciepła w skojarzeniu.

Orientacyjny całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia wynosi 4 000 000,00 PLN.

Wskazana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju alokacja w ramach POiŚ 2014-2020 PI 4.v sieci ciepłownicze, dla obszaru MOF GW wynosi 4 595 769 EUR.

Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Priorytet inwestycyjny 4.vi. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

1.,,Rozbudowa sieci ciepłowniczej na terenie miasta Gorzowa Wlkp.”

Projekt obejmuje promowanie strategii niskoemisyjnej poprzez rozbudowę sieci ciepłowniczych na terenie miasta Gorzowa Wlkp. i umożliwienie przyłączania się nowych odbiorców ciepła do sieci ciepłowniczych zasilanych ze źródła produkującego energię w skojarzeniu (kogeneracja), w zakresie nowo powstających budynków mieszkalnych i usługowych.

Orientacyjny całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia wynosi 17 000 000,00 PLN

Wskazana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju alokacja w ramach POiŚ 2014-2020 PI 4.vi sieci ciepłownicze w zakresie kogeneracji, dla obszaru MOF GW wynosi 4 101 359 EUR.

Oś priorytetowa VI Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach

Priorytet inwestycyjny 4.v. promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

1. „System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.”

Projekt pn. „System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.” jest głównym komponentem interwencji związanej z gospodarką niskoemisyjną na terenie MOF GW. Wspomagany przez działania, finansowane w ramach ZIT, w zakresie rozwoju

infrastruktury komunikacji publicznej na terenie gmin MOF GW, przyczyni się do powstania efektywnego, zintegrowanego systemu komunikacji publicznej, z korzyścią dla mieszkańców miasta, jak i gmin zewnętrznych tworzących MOF GW.

W ramach projektu planuje się:

1. Budowę i modernizację tras tramwajowych oraz budowę punktu przesiadkowego, który będzie pełnił funkcję miejsca dogodnych przesiadek dla pasażerów do i z komunikacji miejskiej. Lokalizacja dworca autobusowego i jego skomunikowanie z komunikacją miejską będzie zapewniać przesiadkę w możliwie najkrótszym czasie oraz szybkie i bezkolizyjne przemieszczanie się pasażerów do i z dworca kolejowego. Łącznie w ramach projektu planuje się budowę i modernizację ok. 9 km tras tramwajowych.
2. Zakup i wdrożenie systemu informacji pasażerskiej, w tym dynamicznej informacji na przystankach i w pojazdach, w Internecie i urządzeniach mobilnych. W ramach realizacji systemu informacji pasażerskiej dla komunikacji miejskiej, miasto Gorzów Wielkopolski wprowadzi rozwiązania umożliwiające koordynację obecnie istniejącego systemu informacji pasażerskiej z informacją o komunikacji regionalnej oraz zamieszczanie informacji o innych środkach transportu – poza obszarem funkcjonowania komunikacji miejskiej – na przystankach tramwajowych i autobusowych.
3. Zakup 14 nowych wagonów tramwajowych.
4. Przygotowanie niezbędnej dokumentacji, w tym dokumentacji technicznej i środowiskowej, studium wykonalności, a także nadzór inżyniera kontraktu.
5. Promocję projektu.

Szacowana wartość projektu: 260 720 000 PLN

Wskazana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju alokacja w ramach POIS 2014-2020 PI 4.v. transport miejski, na obszarze MOF GW wynosi 37 568 081 EUR.

9.3. Opis projektów rezerwowych, komplementarnych do ZIT MOF GW, których realizację planuje się z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w ramach zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Oś priorytetowa VI Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach

Priorytet inwestycyjny 4.v. promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

1. „System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.” – etap II

W ramach projektu, jako kontynuację wyżej opisanych działań, planuje się uzupełnienie floty wagonów tramwajowych poprzez zakup 6 nowych sztuk, a także uzupełnienie brakującej infrastruktury związanej z transportem niskoemisyjnym, przyjaznym środowisku.

Orientacyjny koszt realizacji przedsięwzięcia: 52 000 000,00 PLN netto (VAT nie kwalifikowany).

10. Projekty powiązane ze Strategią ZIT MOF GW.

Tab. 41. Lista projektów powiązanych z projektami komplementarnymi, realizowanych w ramach POiŚ 2014-2020.

Oś priorytetowa	Priorytet inwestycyjny	Tytuł projektu	Beneficjent	Wartość projektu/ alokacja POiŚ	Okres realizacji
I Oś priorytetowa Zmniejszenie emisyjności gospodarki.	4.iii. wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym	1. Termomodernizacja budynku Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. przy ul. Jagiellończyka 8	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	Wartość projektu: 15 691 511,71 PLN	2016-2017
		2. Termomodernizacja budynku Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. przy ul. Mickiewicza 12B	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp.	Wartość projektu: 1 428 123,30 PLN	2016-2017
		3. Termomodernizacja obiektu w ramach przebudowy z rozbudową istniejących budynków oraz budowa nowego budynku jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej na działce nr 1782 obr.5 „Śródmieście” przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 3 w Gorzowie Wlkp.	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.	Wartość projektu: 1 387 000,00 PLN	2016-2020
		4. Termomodernizacja budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp.	Wartość projektu: 549 288,90 PLN	2016-2017

		5. Termomodernizacja budynku Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wlkp., ul. Zieleniecka 11	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wlkp.	Wartość projektu: 430 000, 00 PLN	2016
		6. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych	Spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe.	Alokacja POIS: 5 250 173 EUR	2015-2020

Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Priorytet inwestycyjny 4.iii. wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym **w budynkach publicznych** i w sektorze mieszkaniowym.

Projektami komplementarnymi do działań ZIT, które mają na celu wspieranie efektywności energetycznej, będą działania realizowane przez administrację rządową i podległe jej organy.

Poniżej opisano projekty zaplanowane do realizacji w ramach PI 4.III przez administrację rządową i podległe jej organy na terenie Gorzowa Wlkp.

1. Termomodernizacja budynku Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. przy ul. Jagiellończyka 8.

W ramach realizacji projektu zaplanowano:

- wymianę fasady budynku wraz z wymianą stolarki okiennej,
  - zwiększenie izolacyjności cieplnej stropodachu wentylowanego nad ostatnią kondygnacją budynku,
  - zmodernizowanie instalacji wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej
  - wykonanie instalacji systemu skojarzonego wytwarzania ciepła i chłodu w oparciu o ciepło sieciowe przy wykorzystaniu OZE,
- oraz
- zarządzanie projektem,
  - opracowanie audytu energetycznego (wykonany),
  - opracowanie projektów budowlanych oraz wykonawczych oraz specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót (wykonane). Uzyskana jest również stosowna decyzja na wykonanie robót budowlanych.

Orientacyjny koszt realizacji przedsięwzięcia: 15 691 511,71 PLN

2. Termomodernizacja budynku Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. przy ul. Mickiewicza 12B

W ramach projektu zaplanowano modernizację systemu wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej, docieplanie stropodachu, docieplenie ścian zewnętrznych, modernizację oświetlenia (w tym projekt i realizacja), a ponadto opracowanie audytu energetycznego budynku (wykonany), projektu budowlanego i studium wykonalności.

Orientacyjny koszt realizacji przedsięwzięcia: 1 428 123,30 PLN.

3. Termomodernizacja obiektu w ramach przebudowy z rozbudową istniejących budynków oraz budowa nowego budynku jednostki ratowniczo – gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej na działce nr 1782 obr.5 „Śródmieście” przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 3 w Gorzowie Wlkp.

Elementami projektu są:

- ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów, wymiana stolarki okiennej, drzwiowej i bram garażowych, przebudowa systemów grzewczych, przebudowa wentylacji mechanicznej w budynku biurowo – administracyjnym oraz w budynku garażowym,
- modernizacja c.o. przez wykorzystanie odnawialnych źródeł ciepła, przebudowa systemów grzewczych – budowa kotłowni, zastosowanie systemów zarządzania energią,
- audyt energetyczny obiektów przeznaczonych do termomodernizacji (zrealizowano),
- przygotowanie dokumentacji projektowej (zrealizowano),
- pozwolenie na budowę (uzyskano),
- umowa na wykonanie zadania (podpisana).

Orientacyjny koszt realizacji przedsięwzięcia: 1 387 000,00 PLN

4. Termomodernizacja budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp.

Przedsięwzięcie obejmować będzie: modernizację systemu instalacji centralnego ogrzewania, docieplanie stropodachu, docieplenie ścian zewnętrznych i ocieplenie ścian fundamentowych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację oświetlenia (projekt i realizacja), a ponadto opracowanie audytu energetycznego budynku (wykonany), projektu budowlanego (w trakcie realizacji) i studium wykonalności.

Orientacyjny koszt realizacji przedsięwzięcia: 549 288,90 PLN

5. Termomodernizacja budynku Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wlkp., ul. Zieleniecka 11

Realizacja projektu polega na wymianie instalacji centralnego ogrzewania wraz z wymianą pieca CO (dokonano wymiany) i przebudową kotłowni, wymiana drzwi zewnętrznych z

dociepleniem dachu, wymianie oświetlenia na energooszczędne, rozbudowę centrali wentylacyjnej mechanicznej nawiewno-wywiewnej. W ramach projektu będą wykonane audyt energetyczny oraz projekt inwestycji.

Orientacyjny koszt realizacji przedsięwzięcia: 430 000,00 PLN

Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Priorytet inwestycyjny 4.iii. wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i **w sektorze mieszkaniowym.**

Projektami komplementarnymi do działań ZIT, które mają na celu wspieranie efektywności energetycznej, będą działania realizowane przez spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe na terenie MOF GW.

Wskazana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju alokacja w ramach POIS 2014-2020 PI 4.iii. kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych, na obszarze MOF GW wynosi 5 250 173 EUR.

Pozostałe projekty powiązane ze Strategią ZIT MOF GW.

Wskazane poniżej inwestycje, zgodne są z celami rozwojowymi opisanymi w niniejszej Strategii ZIT (i wynikającymi z zapisów Strategii Rozwoju MOF GW):

- a) Projekty rozwoju Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego Parku Naukowo-Przemysłowego (realizację projektów planuje się z Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020);
- b) Trasy rowerowe EuroVelo (realizację projektu planuje się z Programu Interreg 5a).

Przedsięwzięcia, których realizację planuje się w ramach **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020:**

1. Modernizacja systemu dróg krajowych w mieście na prawach powiatu Gorzów Wlkp.
2. Optymalizacja zarządzania istniejącymi sieciami wodociągowymi i kanalizacyjnymi. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.
3. Inwestycje mające na celu ograniczenie zużycia energii i efektywniejszego jej wykorzystania. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.
4. Automatyzacja procesów oczyszczania ścieków i uzdatniania wody. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.

5. Inwestycje mające na celu dalszą poprawę wyposażenia obszarów rozwijających się w sieci wodociągowe i kanalizacyjne oraz wymianę zużytej sieci wodociągowej. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.
6. Budowa termicznego zakładu unieszkodliwiania odpadów dla regionu północnego województwa lubuskiego z produkcją energii elektrycznej i ciepłej, z instalacją do suszenia osadów pościekowych. Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.
7. Budowa kwatery na azbest na potrzeby województwa lubuskiego. Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.
8. Rekultywacja istniejącego składowiska odpadów. Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.
9. Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych i niebezpiecznych na potrzeby północnej części województwa (w ramach obszaru działalności RIPOK-u Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Chruściku). Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp.

11. Instrumenty finansowe.

Publiczne wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego z wykorzystaniem instrumentów zwrotnych takich jak

- pożyczki (udzielane na zasadach rynkowych oraz preferencyjnych),
- poręczenia (a także ich różne odmiany, takie jak poręczenia portfelowe i reporeczenia),
- wsparcie kapitałowe (w szczególności w formie funduszy załączkowych).

W ramach realizacji ZIT MOF – **Nie będą stosowane instrumenty zwrotne** (z zastrzeżeniem, że Zarząd Województwa Lubuskiego może zmienić tą decyzję).

12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (sooś) jest wymagana w przypadku projektów takich dokumentów, których zapisy wyznaczają ramy dla późniejszych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Do takowych ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2013r., poz. 1235 ze zmianami) zalicza m.in. koncepcje przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (na poziomie gminy), plany zagospodarowania przestrzennego oraz polityki, strategię, plany lub programy w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu.

Do takich dokumentów zalicza się także **Strategia ZIT MOF GW**.

Procedura ta składa się z następujących elementów:

1. Po opracowaniu projektu dokumentu sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko, wcześniej uzgadniając jej zakres z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. oraz Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp.
2. Kolejny etap to opiniowanie strategii oraz prognozy oś przez ww. organy państwowe. Do udziału w tworzeniu dokumentu uwzględnia się społeczeństwo (w etapie konsultacji społecznych, trwających zgodnie z ww. ustawą co najmniej 21 dni).
3. Kolejno następuje przyjęcie Strategii ZIT przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp., jako lidera ZIT, pełniącego funkcję IP ZIT. Do przyjętego dokumentu załącza się: pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: a) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, b) opinie właściwych organów, c) zgłoszone uwagi i wnioski społeczeństwa, d) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone, e) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Harmonogram przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT MOF GW.

W lutym 2014r. rozpoczęto analizę zasadności przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Strategii ZIT MOF GW. W tym celu Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp., zwrócił się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z pytaniem o zasadność przeprowadzenia ww. procedury. Konieczność wykonania takiej procedury została potwierdzona, co wynika z korespondencji prowadzonej z RDOŚ w Gorzowie Wlkp. (pismo z dnia 20.01.2014r., znak WRA.042.2.34.2013.MM, pismo z dnia 13.02.2014r., znak: WOOŚ-I.411.23.2014.DT, pismo z dnia 24 lutego 2014r., znak: WRA.042.2.34.2013.MM).

Jednocześnie Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. zwrócił się z prośbą do RDOŚ w Gorzowie Wlkp. o ustalenie zakresu Prognozy oddziaływania na środowisko projektowanej Strategii ZIT. W piśmie z dnia 7.03.2014r., znak: WOOŚ-I.411.37.2014.DT, RDOŚ uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oś.

Następnie, o ustalenie zakresu Prognozy oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu, poproszono Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

w Gorzowie Wlkp. (pismo z dnia 26.02.2014r., znak WRA.042.2.38.2013.MM), który w piśmie z dnia 17.03.2014r., znak NS-NZ.9022.7.11.2014.NJ, uzgodnił zakres prognozy ooś.

Po sformułowaniu projektu Strategii ZIT przeprowadzono w dniach od 6 do 20 marca 2014r. **I konsultacje społeczne** tego dokumentu. Informacje o konsultacjach społecznych były rozpowszechnione w mediach o lokalnym zasięgu, a także w aktualnościach na stronach internetowych poszczególnych gmin. Zainteresowani mogli składać swoje uwagi i wnioski emailem, bezpośrednio w siedzibach urzędów pięciu gmin oraz podczas spotkań z mieszkańcami, które miały miejsce w każdej z gmin tworzących MOF GW.

Ww. spotkania konsultacyjne miały charakter dwustopniowy – na pierwszą część spotkania zapraszano pracowników urzędów, spółek miejskich, miejskich placówek kultury, radnych miasta i gmin. Natomiast druga część spotkania poświęcona była mieszkańcom. Podczas spotkań prezentowano projekt Strategii ZIT, po czym był czas na dyskusję wraz z uwagami do dokumentu, które zanotowano i rozważono wspólnie z przedstawicielami z każdej z gmin. Część uwag ujęto w dokumencie, a część odrzucono. Raport z konsultacji społecznych z zestawionymi uwagami w formie tabelarycznej, opublikowano na miejskiej stronie internetowej Miasta Gorzowa Wlkp. Projekt Strategii ZIT MOF GW z uwzględnionymi uwagami po I konsultacjach został przekazany wójtom poszczególnych gmin.

Po I konsultacjach społecznych Strategii ZIT, dokument został przekazany do zaopiniowania do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego oraz Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Dokument poddany został także ocenie eksperta zewnętrznego na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Po uzyskaniu uwag od ww. instytucji, strategia została skorygowana i przekazana ponownie wójtom gmin MOF GW.

Dopiero dla dokumentu o takim kształcie można było sporządzić Prognozę oddziaływania na środowisko. Prognoza została napisana w oparciu o wytyczne z uzgodnień RDOŚ i LPWIS, o których mowa powyżej oraz zgodnie z art. 51 i 52 ustawy ooś. W trakcie jej powstawania była także konsultowana z pracownikami Urzędów Gmin oraz Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Po sporządzeniu Prognozy ooś, zgodnie z art. 54 ustawy ooś, została ona przekazana wraz z projektem Strategii ZIT MOF GW do zaopiniowania przez RDOŚ i LPWIS (pismo z dnia 20.04.2015r., znak: WSM.021.9.74.2013.MM oraz pismo z dnia 20.04.2015r., znak: WSM.021.9.74.2013.MM). Obydwa organy, kolejno w pismach z dnia 12.05.2015r., znak: WOOŚ-I.410.106.2015.DT oraz z dnia 19.05.2015r., znak: NZ.9022.181.2015.AL, pozytywnie zaopiniowały przedłożony projekt Strategii ZIT.

Ponadto zgodnie z art. 39 pkt 2-8, art. 40, art. 41 oraz art. 54 ust. 2 ustawy ooś, przeprowadzono **II konsultacje społeczne** projektu Strategii ZIT wraz z Prognozą ooś, które trwały od 22.04.2015r. do 15.05.2015r. W celu rozpowszechnienia informacji

o konsultacjach, umieszczono stosowne ogłoszenie w Gazecie Wyborczej oraz w Biuletynach Informacji Publicznej Urzędów Gmin i Miasta Gorzowa Wlkp., a także na tablicach ogłoszeń w siedzibach tych Urzędów.

Z projektem Strategii ZIT MOF GW oraz Prognozą oś można było zapoznać się w siedzibie Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz Urzędów Gmin, były one także dostępne na BIP-ach ww. Urzędów. Uwagi i wnioski można było składać osobiście, a także pisemnie.

W ramach II konsultacji społecznych **nie wpłynęły żadne uwagi.**

Podczas opracowywania Strategii ZIT wzięte zostały pod uwagę ustalenia zawarte w Prognozie, opinie wymienionych organów oraz rozpatrzone zostały uwagi i wnioski zgłoszone w związku z I konsultacjami społecznymi. Informacja o przyjęciu dokumentu oraz o możliwościach zapoznania się z jego treścią, zostały podane do publicznej wiadomości.

13. Plan finansowy.

Plan finansowy przedstawia zamieszczona poniżej tabela „Budżet Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.”

Tab. 42. Budżet Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.

Cel rozwoju w Strategii ZIT	Priorytet Strategii ZIT	Działanie Strategii ZIT	Cel tematyczny UP	Priorytet inwestycyjny	Oś priorytetowa RPO Lubuskie 2020	Działania/Podziałanie SZOOP RPO Lubuskie 2020	Fundusz	Alokacja UE przeznaczona na ZIT (EUR)	Finansowanie ogółem (EUR)
1. Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, jakości edukacji i zewnętrznej dostępności MOF GW	1.1. Wysoki potencjał i konkurencyjność przedsiębiorstw w MOF GW.	1.1.1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych.	3. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP.	PI 3a promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości	1. Gospodarka i innowacje	1.3 Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych/1.3.2 Tereny inwestycyjne – ZIT Gorzów Wlkp.	EFRR	4 000 000	4 705 883
		1.1.2. Promowanie przedsiębiorczości poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów.	3. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP.	PI 3b opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia	1. Gospodarka i innowacje	1.4 Promocja regionu i umiędzynarodowienie sektora MŚP/1.4.2 promocja regionu – ZIT Gorzów Wlkp.	EFRR	1 000 000	1 010 102
	1.2. Wysoka jakość edukacji.	1.2.1. Wsparcie edukacji przedszkolnej w MOF GW.	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	PI 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	8. Nowoczesna edukacja	8.1 Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej/ 8.1.2 Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie elementarnym realizowane przez ZIT Gorzów Wielkopolski	EFS	500 000	588 236
		1.2.2. Wsparcie kształcenia ogólnego w MOF GW.	10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	PI 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych,	8. Nowoczesna edukacja	8.2 Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych/ 8.2.2 Wyrównywanie	EFS	1 841 065	2 165 958

				nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia		dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych – ZIT Gorzów Wielkopolski			
	1.2.3. Wsparcie kształcenia zawodowego w MOF GW.		10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	PI 10iv lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	8. Nowoczesna edukacja	8.4 Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego/ 8.4.2 Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego, realizowane przez ZIT Gorzów Wielkopolski	EFŚ	4 489 500	5 281 765
	1.2.4. Rozwój infrastruktury edukacji zawodowej w MOF GW.		9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.	PI 10a inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	9. Infrastruktura społeczna	9.3 Rozwój infrastruktury edukacyjnej/ 9.3.2 „Rozwój infrastruktury edukacyjnej ZIT Gorzów Wlkp.”	EFRR	7 196 812	8 466 838
	1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.	1.3.1. Rozwijanie infrastruktury drogowej zapewniającej dostępność do sieci TEN-T.	7. Promowanie zrównoważonego transportu i usunięcie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.	PI 7b zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	5. Transport	5.1 Transport drogowy/ 5.1.2 Transport drogowy	EFRR	6 500 000	7 647 059
2. Gospodarka niskoemisyjna i funkcjonalna	2.1. Przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną.	2.1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej w MOF	4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.	PI 4c wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach	3. Gospodarka niskoemisyjna	3.2 Efektywność energetyczna/ 3.2.2 Efektywność energetyczna – ZIT Gorzów Wlkp.	EFRR	5 756 170	6 771 965

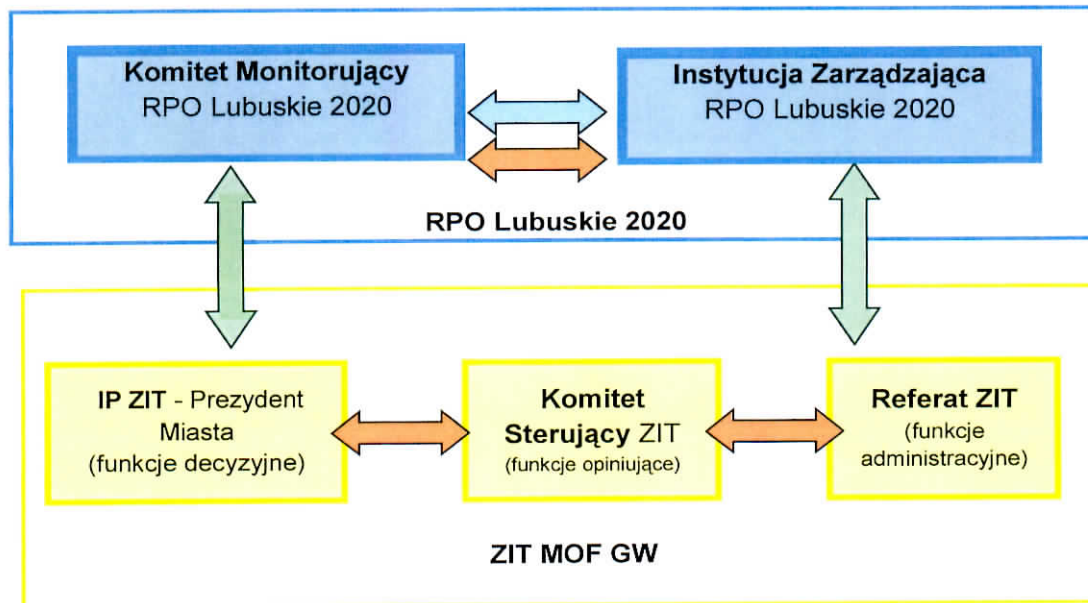

przestrzeń MOF GW		GW.		publicznych i w sektorze mieszkaniowym						
		2.1.2. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.	4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.	PI 4e promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	3. Gospodarka niskoemisyjna	3.3 Ograniczanie niskiej emisji w miastach/ 3.3.2 Ograniczanie niskiej emisji w miastach – ZIT Gorzów Wlkp.	EFRR	7 169 750	8 435 000	
	2.2. Rozwój dziedzictwa kulturowego.	2.2.1. Renowacja i promowanie zasobów kultury i dziedzictwa kulturowego w MOF GW.	6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami.	PI 6c zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	4. Środowisko i kultura	4.4 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego/ 4.4.2 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego - ZIT Gorzów Wlkp.	EFRR	2 745 000	3 229 412	
2.3. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.	2.3.1. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej w MOF GW.	9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.	PI 9b wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich	9. Infrastruktura społeczna	9.2 Rozwój obszarów zmarginalizowanych/ 9.2.2 Rozwój obszarów zmarginalizowanych – ZIT Gorzów Wlkp.	EFRR	8 084 025	9 510 618		
RAZEM ALOKACJA PRZEZNACZONA NA ZIT MOF GW									49 282 322	57 812 836

Źródło: opracowanie własne na podstawie SZOOP RPO L-2020.

14. System wdrażania ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.

Zadania związane z wdrażaniem Strategii ZIT MOF GW będą realizowane przez IP ZIT, której organem wykonawczym jest Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp., a funkcje administracyjne pełni Referat ZIT. Wzajemne relacje IP ZIT, IZ RPO Lubuskie 2020 oraz Komitetu Monitorującego RPO Lubuskie 2020 podmiotów przedstawia ryc.26.

Ryc. 25. Struktura organizacyjna ZIT MOF GW oraz relacja z IZ RPO Lubuskie 2020
Źródło: opracowanie własne

Miasto Gorzów Wlkp. będzie pełnił funkcję IP na zasadach wynikających z porozumienia, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014r. poz. 1146, z późniejszymi zmianami). Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. jako lider, będzie reprezentował wszystkie jednostki samorządu terytorialnego tworzące MOF GW w procesie negocjacji, ustanawiania i realizacji ZIT wobec Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, IZ RPO oraz innych podmiotów, w tym przedkładania Strategii ZIT (po uzyskaniu pozytywnej opinii Komitetu Sterującego ZIT) do ustawowego zaopiniowania przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju i IZ RPO oraz uzgadniania projektów komplementarnych. Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp., jako lider ZIT, podejmować będzie decyzje w zakresie realizacji powierzonych zadań jako IP ZIT, w tym odpowiadać za wybór projektów do dofinansowania.

Komitet Sterujący ZIT

Komitet Sterujący ZIT pełni rolę ciała programowo-opiniodawczego, w jego skład wchodzi: Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. oraz wójtowie gmin tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wlkp. Przewodniczącym Komitetu Sterującego jest Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. lub upoważniony przez niego Zastępca Prezydenta Miasta. Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp., jako lider ZIT jest upoważniony do reprezentacji gmin MOF GW we wszelkich postępowaniach administracyjnych dotyczących wydania decyzji, uzgodnień, opinii i innych aktów związanych z realizacją zadań przez ZIT - przed organami administracyjnymi wszystkich instancji.

Uchwały opiniujące Komitetu Sterującego ZIT zapadają w drodze konsensusu. W przypadku braku konsensusu wymagana jest bezwzględna większość głosów obecnych członków Komitetu Sterującego ZIT, z zastrzeżeniem, że wśród głosów „za” musi znaleźć się głos Przewodniczącego Komitetu Sterującego ZIT.

Komitet Sterujący ZIT jest władny do opiniowania w formie uchwały:

- 1) Strategii Rozwoju MOF Gorzowa Wlkp.,
- 2) Strategii ZIT,
- 3) Porozumienia z IZ RPO dotyczącego realizacji ZIT w MOF Gorzowa Wlkp.,
- 4) Naborów wniosków o dofinansowanie w ramach ZIT,
- 5) Kryteriów wyboru projektów do dofinansowania w ramach ZIT,
- 6) Listy projektów przewidzianych do dofinansowania w ramach ZIT,
- 7) Innych dokumentów wymaganych przez IZ RPO, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju lub wynikających z obowiązujących przepisów prawa w zakresie dotyczącym realizacji ZIT oraz funkcjonowania MOF Gorzowa Wlkp.

Referat ZIT

Referat ZIT funkcjonuje w ramach Wydziału Strategii Miasta Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., który w zakresie swoich kompetencji ma m.in. zadania związane z planowaniem strategicznym, współpracą z partnerami zewnętrznymi na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta Gorzowa Wlkp., pozyskiwaniem środków zewnętrznych, a także współdziałaniem z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami zrzeszającymi samorządy.

Tak więc Referat ZIT umiejscowiony został w otoczeniu instytucjonalnym, które sprzyjać będzie realizacji powierzonych zadań.

Pracodawcą dla osób zatrudnionych w Referacie ZIT jest Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. W zakresie realizacji zadań Referat ZIT będzie stosować regulaminy wewnętrzne Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

W zakres działań Referatu ZIT wchodzi m.in.:

- opracowywanie i wdrażanie dokumentów dotyczących procesu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp.;
- opracowanie, wdrażanie oraz monitorowanie realizacji zapisów Strategii ZIT obejmującej m.in. wskazanie: obszarów wsparcia, wymiaru terytorialnego, celów rozwojowych przewidzianych do realizacji w ramach ZIT, a także systemu wdrażania;
- przygotowanie kryteriów wyboru projektów dla ZIT;
- organizacja posiedzeń i obsługa administracyjna Komitetu Sterującego ZIT;
- opracowywanie listy projektów do dofinansowania;
- prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych ZIT;
- współpraca z gminami MOF Gorzowa Wlkp.;
- współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi urzędu w procesie naboru i realizacji projektów finansowanych z wykorzystaniem wsparcia zewnętrznego.

Miasto Gorzów Wlkp. prefinansuje koszty pracy oraz pozostałe koszty związane z funkcjonowaniem Referatu ZIT, a następnie refunduje je z należnych środków POPT.

Zasady współpracy z Instytucją Zarządzającą RPO Lubuskie 2020

Zasady współpracy pomiędzy Instytucją Zarządzającą RPO Lubuskie 2020 oraz związkami ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wlkp. określa odrębne porozumienie.

15. Uspołecznienie Strategii ZIT MOF GW.

Zgodnie z przyjętym podejściem partycypacyjnym, uspołecznienie jest bardzo ważne w procesie opracowania i wdrażania Strategii ZIT MOF GW. Wzmacnia demokrację i stosunki partnerstwa samorządów z mieszkańcami. Jest to również pewien sposób edukacji społeczeństwa i najlepsza forma przybliżenia mieszkańcom planów samorządów, ich włączenia, co zwiększy skuteczność zaplanowanych działań. Jest to zgodne z „Zasadami realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce”, które wskazują, że w proces opracowania i realizacji Strategii ZIT MOF GW powinni być zaangażowani również lokalni aktorzy (partnerzy).

Warsztaty

W ramach prac nad powstaniem projektu Strategii ZIT MOF GW, w każdej z gmin tworzących MOF GW, tj. w Bogdańcu, Deszcznie, Kłodawie i Santoku oraz w Gorzowie Wlkp. przeprowadzone zostały **warsztaty**, rozpoczynające prace nad strategią. Zostały one poprowadzone przez Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego s.c. z Wrocławia – wykonawcę projektu strategii.

20 grudnia 2013r. spotkanie warsztatowe miało miejsce w Gorzowie Wlkp., natomiast kolejne odbyły się w pozostałych gminach MOF GW - 16 stycznia 2014r. w Kłodawie i Santoku oraz 17 stycznia 2014r. w Bogdańcu i Deszcznie.

Na spotkania warsztatowe zaproszeni zostali m.in. radni miasta oraz rad gmin, a także przedstawiciele placówek oświatowych, pracownicy Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz urzędów gmin.

Informacje o warsztatach umieszczono na miejskiej stronie internetowej www.gorzow.pl, a także na stronach internetowych gmin oraz na tablicach ogłoszeń w siedzibach poszczególnych urzędów.

Celem warsztatów było upowszechnienie zintegrowanego podejścia do problemów miejskiego obszaru funkcjonalnego, a także wypracowanie diagnozy i określenie kierunków rozwoju MOF GW. Podczas spotkań przeprowadzono także część praktyczną z uczestnikami – dotyczącą analizy SWOT.

Pierwsze konsultacje społeczne

Po wstępnym sformułowaniu tekstu projektu Strategii ZIT MOF GW w dniach od 6 do 20 marca 2014r., przeprowadzono **konsultacje społeczne** tego dokumentu. Informacje o konsultacjach społecznych były rozpowszechnione w prasie o lokalnym zasięgu (ukazały się m.in. w Radiu Gorzów, Gazecie Wyborczej, Gazecie Lubuskiej oraz na stronach internetowych takich serwisów jak: gorzow24.pl, echogorzowa.pl), a także zamieszczono o nich informację w aktualnościach na stronach internetowych poszczególnych urzędów gmin.

Zainteresowani mieszkańcy mogli składać swoje uwagi i wnioski emailem (projekt dokumentu wraz z formularzem uwag był dostępny w formie elektronicznej), bezpośrednio w siedzibach urzędów pięciu gmin oraz podczas zorganizowanych spotkań z mieszkańcami, które miały miejsce w każdej z gmin tworzących MOF GW.

Spotkania konsultacyjne miały charakter dwustopniowy – na pierwszą część spotkania zapraszano liderów lokalnych m.in. pracowników urzędów, spółek miejskich, placówek kultury, radnych miasta i gmin. Natomiast druga część spotkania poświęcona była mieszkańcom.

Podczas spotkań prezentowano projekt strategii, po czym był czas na dyskusję wraz z uwagami do dokumentu, które zanotowano i rozważono wspólnie z przedstawicielami z każdej z gmin.

Łącznie w trakcie trwania tych konsultacji wpłynęło 45 uwag, nadesłanych od stowarzyszeń lub przekazanych przez mieszkańców MOF GW podczas spotkań konsultacyjnych, a także uzyskanych od samych przedstawicieli gmin.

Uwagi miały zarówno charakter redakcyjny, jak i merytoryczny, w tym odnosiły się do projektów zapisanych w dokumencie.

Raport z konsultacji społecznych z zestawionymi uwagami oraz uzasadnieniem ich przyjęcia bądź odrzucenia, w formie tabelarycznej, opublikowano na miejskiej stronie internetowej Miasta Gorzowa Wlkp., natomiast projekt strategii po przeredagowaniu, z uwzględnionymi uwagami po konsultacjach został przekazany wójtom poszczególnych gmin oraz prezydentowi miasta Gorzowa Wlkp.

Drugie konsultacje społeczne

Kolejne konsultacje społeczne wynikają z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2013r., poz. 1235 ze zmianami). Zgodnie z ww. ustawą, w ramach konsultacji społecznych, opinii publicznej poddaje się ostateczny projekt strategii wraz z wykonaną dla niego prognozą oddziaływania na środowisko. Zgodnie z prawem, konsultacje trwają co najmniej 21 dni.

Metody włączenia partnerów w realizację Strategii ZIT MOF GW

W trakcie prac nad powstaniem Strategii ZIT MOF GW zastosowano następujące metody włączenia partnerów (aktorów lokalnych) w realizację dokumentu:

- ogłoszenia na BIP urzędów gmin MOF GW,
- ogłoszenia i informacje umieszczane w aktualnościach na stronach internetowych urzędów gmin MOF GW,
- ogłoszenia i informacje w lokalnych mediach,
- utworzenie zakładki na www.gorzow.pl, poświęconej Strategii ZIT MOF GW,
- przeprowadzenie warsztatów we wszystkich gminach MOF GW,
- konsultacje prowadzone drogą elektroniczną i pocztą tradycyjną, a także możliwość zapoznania się ze sprawą i złożenia uwag w siedzibach urzędów,
- zorganizowanie spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami w każdej z gmin tworzących MOF GW,
- prezentacja projektu Strategii ZIT MOF GW podczas spotkań konsultacyjnych,

- konsultacje z Instytucją Zarządzającą RPO Lubuskie 2020 oraz Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju,
- artykuły w Gorzowskich Wiadomościach Samorządowych,
- informowanie społeczeństwa w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zasady partycypacji podmiotów lokalnych w procesie wdrażania Strategii ZIT.

W trakcie realizacji Strategii ZIT MOF GW zakłada się zasadnicze i głębokie włączenie obywateli w proces decydowania o MOF GW, poprzez pełną i głęboką konsultację zamierzeń zapisanych w niniejszym dokumencie.

Konsultacje społeczne z mieszkańcami MOF GW będą otwartym procesem dialogu władz z mieszkańcami, mającym na celu podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych mających wpływ na jakość życia mieszkańców.

Celem konsultacji społecznych jest ponadto kształtowanie poczucia odpowiedzialności za miasto i gminy tworzące MOF GW, polepszanie jakości współpracy władz z mieszkańcami, wzmocnienie i rozwijanie idei wspólnoty samorządowej.

Konsultacje prowadzone w ramach realizacji Strategii ZIT MOF GW mogą opierać się na następujących zasadach:

- **dialogu i partnerstwa** - konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, rozważając argumenty i wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji,
- **powszechności** - każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o planowanych i prowadzonych konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd,
- **przejrzystości i prostoty** - informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być rzetelne, kompletne i powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje, jaki pogląd. Przejrzystości sprzyja prostota i dopasowanie do sytuacji używanych metod, materiałów i języka komunikacji w czasie konsultacji,
- **obowiązku przekazania informacji zwrotnej** - każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie, co nie wyklucza odpowiedzi zbiorczych,
- **koordynacji**: konsultacje mają gospodarza odpowiedzialnego za ich organizację i możliwość wdrożenia ich wyników.
- **przewidywalności** - konsultacje powinny być prowadzone na możliwie jak najwcześniejszym etapie tworzenia projektów, polityk publicznych lub planowania inwestycji tak, żeby zapewnić jak najlepsze wykorzystanie opinii mieszkańców. Powinny być prowadzone w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły. Różne procesy

konsultacyjne powinny być ze sobą skoordynowane tak, żeby ułatwić w nich udział mieszkańcom,

- **poszanowania interesu publicznego** - choć poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo przedstawiać swój partykularny interes, to ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Podczas realizacji zapisów Strategii ZIT MOF GW zakłada się m.in. wykorzystywanie następujących mechanizmów włączania społeczeństwa:

- 1) zapewnienia jak najszerszego dostępu do informacji o przedmiocie konsultacji poprzez wszelkie dostępne kanały komunikacji ze społecznością lokalną. Akcja informacyjna powinna być prowadzona z wykorzystaniem możliwie wielu kanałów informacyjnych, jak np.:
  - Biuletyn Informacji Publicznej,
  - oficjalne serwisy internetowe gmin MOF GW,
  - tablice ogłoszeń urzędów gmin MOF GW,
  - ogłoszenia w lokalnych środkach przekazu (prasa, radio, telewizja),
  - informacyjne spotkania i debaty publiczne z udziałem mieszkańców, ekspertów, przedstawicieli urzędów oraz rad gmin MOF GW,
  - plakaty i ulotki, pozostałe materiały promocyjne rozmieszczone w dostępnych, uczęszczanych przez mieszkańców i docelowe grupy interesariuszy miejscach w tym miejscach użyteczności publicznej, np. przychodnie zdrowia, szkoły,
  - organizacja wydarzeń w przestrzeni publicznej, w tym informowanie o konsultacjach w trakcie imprez masowych
  - udostępnienie informacji w środkach komunikacji miejskiej.

- 2) spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, które mogą być prowadzone min. w następujących formach:
  - publiczne spotkania konsultacyjne z mieszkańcami umożliwiające wymianę opinii i argumentów pomiędzy samymi mieszkańcami oraz wymianę opinii i argumentów pomiędzy organami i mieszkańcami,
  - warsztaty dla mieszkańców z udziałem przedstawicieli urzędów gmin, umożliwiające zdobycie wiedzy na temat konsultowanego przedsięwzięcia i sformułowania przez uczestników rozwiązania poddanego rozważaniu,
  - dyżury konsultacyjne w przestrzeniach publicznych.

Zagadnienia do konsultacji zamieszczane będą na oficjalnych serwisach gmin MOF GW, a konsultowane dokumenty wykładane w siedzibach urzędów gmin MOF GW.

Przed rozpoczęciem procesu konsultacji społecznych, zakłada się również powołanie grupy roboczej odpowiedzialnej za ich prawidłowy przebieg.

Publicznej konsultacji poddawane będą m.in.:

- harmonogram ogłaszania konkursów przewidzianych w ramach ZIT MOF GW,
- kształt projektów w ramach ZIT MOF GW.

Do publicznej wiadomości podawane będą bieżące informacje, w tym o konkursach w ramach ZIT MOF GW oraz o ich wynikach.